

Vízia rozvoja Trnavského samosprávneho kraja zameraná na spoluprácu v oblasti školstva, vedy, kultúry a sociálneho rozvoja

Dušan Guťan

Trnavský samosprávny kraj /TTSK/ pri výkone svojej pôsobnosti v súlade s ustanoveniami zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov /zákon o samosprávnych krajoch/ sa trvale stará o všestranný rozvoj svojho územia, pričom hľadá a realizuje cesty posunu podmienok na rozvoj stredoškolskej výchovy a vzdelávania, vrátane ďalšieho vzdelávania, na tvorbu, prezentáciu a rozvoj kultúrnych hodnôt a kultúrnych aktivít, na rozvoj poskytovania sociálnych služieb a celkový sociálny a ekonomický rozvoj od kvantitatívnych ukazovateľov k vyššej kvalite. To sa celkovo odráža vo všetkých strategických dokumentoch realizovaných konkrétnymi rozvojovými aktivitami, iniciatívami a aktmi spolupráce v jednotlivých oblastiach.

Prirodzenou nevyhnutnosťou sa v procese tvorby a plnenia programu sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja ukázalo sledovanie postupného vytvárania partnerstiev kľúčových inštitúcií na úrovni regiónu a posilňovanie väzieb medzi nimi / organizovanie programových konferencií na úrovni regiónu, dvojstranných a viacstranných pracovných stretnutí, metodických stretnutí,../, ale aj budovanie partnerskej spolupráce so susednými štátmi.

Medzi najvýznamnejšie oblasti záujmu spolupráce medzi TTSK a jednotlivými partnermi pri tvorbe a plnení programu sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja patria:

- Spolupráca a partnerstvá vo vzdelávacom systéme,
- Inovačné prístupy vo výchove,
- Cezhraničná a medziregionálna spolupráca v oblasti kultúry,
- Sociálne služby v podmienkach TTSK v rámci medzinárodnej spolupráce.

1 Spolupráca a partnerstvá vo vzdelávacom systéme

Trnavský samosprávny kraj všestranne naplňa strategický zámer *vytvoriť otvorený regionálny vzdelávací systém umožňujúci získať občanovi vzdelanie, ktoré mu poskytne možnosť prispôsobiť sa zmenám na trhu práce a aktivitu po celý život*. Cesta naplnenia tejto vízie je vlastne aj naplnením podmienky deklarovanej Lisabonským procesom a definovanou Kodanskou deklaráciou.

Usilujeme sa dosiahnuť stav, aby čo najväčší počet občanov nášho regiónu získal odborné vzdelanie v stredných odborných školách a úplné stredné vzdelanie s maturitou. Je potrebné zvýšiť podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí schopných zapojiť sa do riešenia náročných úloh vedy a výskumu, ktoré pred spoločnosť a jej hospodársky rast tretie tisícročie nastrojuje. Tento cieľ je vlastne našou povinnosťou ochrany a rozvoja duchovného a kultúrneho dedičstva našich predkov a zodpovednosťou za budúcnosť nastávajúcich generácií. Kľúčom k úspešnému

naplneniu cieľov je regionálne školstvo – základné, stredné a vysoké, ktoré okrem vedomostí a mechanických zručností umožní svojim žiakom a študentom získať viacnásobnú jazykovú gramotnosť a bezproblémové ovládanie informačno-komunikatívnych technológií.

Medzivládna organizácia OECD vo vypracovanej štúdii publikovanej v apríli 2007 okrem iného konštatuje, že iba 5% podiel obyvateľstva vo veku 25 až 64 rokov participovalo na celoživotnom vzdelávaní. Cieľ, ktorý chce EÚ dosiahnuť v roku 2010, je 12,5%. Na túto skutočnosť reaguje TTSK napĺňaním priority - **postupnej a cieľavedomej implementácii CŽV a CŽP do vzdelávacej politiky TTSK, zabezpečením efektívneho prepojenia celoživotného vzdelávania s potrebami miestneho a regionálneho trhu práce aktívnym zapojením všetkých stupňov škôl, ustanovizní ďalšieho vzdelávania, zamestnávateľov, samosprávy, profesijných združení a komôr pôsobiacich v TTSK.**

Zámerom je realizácia princípu učiacich sa regiónov a podpora vytvárania sietí zainteresovaných aktérov – partnerstiev pre rozvoj celoživotného vzdelávania. Tento zámer je potrebné napĺňať prostredníctvom spoločne vypracovanej a prijatej regionálnej stratégie celoživotného vzdelávania, vytváraním partnerstiev pre realizáciu projektov v oblasti celoživotného vzdelávania.

Napĺňaním tohto zámeru sa vytvárajú predpoklady pre vznik učiacich sa regiónov, kde regionálne siete rozličných inštitúcií vytvárajú na mieru šité služby a projekty poskytovania celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva vrátane realizácie programov vzdelávania typu „druhej šance“. Tieto siete budú hľadať a uskutočňovať úlohy zamerané na riešenie aktuálnych problémov vzniknutých vo vzťahu trh práce a vzdelávanie. Siete zase dávajú podnet pre vznik **partnerstva kľúčových inštitúcií**, ktorých monitoring a prognózovanie vzdelávacích potrieb, databáza a komplexné informačné služby tvoria bázu **Regionálneho programu vzdelávania** na ktorú nadväzujú **Vzdelávacie programy stredných škôl, školských zariadení**. V tomto duchu sa naplňali kroky pre podpísanie Dohody o vzájomnej spolupráci mesta Trnava, Úradu Trnavského samosprávneho kraja, Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Trnava, Trnavskej univerzity v Trnave, Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave a Materiálovotechnologickej fakulty STU Bratislava so sídlom v Trnave v rámci Partnerstva pre vzdelávanie a zamestnávanie a následne Memoranda o partnerstve a spolupráci v oblasti zachovávanía, podpory a propagácie regionálnej identity v Trnavskom samosprávnom kraji medzi Trnavským samosprávnym krajom a Fakultou masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave.

K ďalším významným dohodám patria:

- **Deklarácia Zdruzenia na ochranu práv spotrebiteľov v Poprade a Trnavským samosprávnym krajom o vzájomnej podpore pri budovaní projektu Ombudsman spotrebiteľského a mediálneho centra v SR (Podpísaná 01.10.2007)**
- **Dohoda o spolupráci medzi Trnavským samosprávnym krajom a Trnavskou regionálnou komorou Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory (Podpísaná v Trnave 03.12.2007)**
- **Memorandum o porozumení medzi Trnavským samosprávnym krajom a Samsung electronics LCD Slovakia, s.r.o. (Podpísané 05.12.2007)**
- **Memorandum o partnerstve a spolupráci Trnavského samosprávneho kraja s regionálnymi združeniami ZMOS (Podpísané 06.11.2007)**

- **Memorandum o partnerstve a spolupráci medzi Trnavským samosprávnym krajom a Krajskou organizáciou Jednoty dôchodcov na Slovensku v Trnave (Podpísané 31.01.2008)**

Pre zvýšenie konkurencieschopnosti TTSK je možné presadzovať aj tzv. klastrové iniciatívy. Preto je dôležité vytvorenie silného a aktívneho subjektu, ktorý bude presadzovať jednotnú regionálnu stratégiu rozvoja celoživotného vzdelávania v rámci klastra. Aj táto skutočnosť poukazuje na potrebu vytvárania silného **partnerstva kľúčových inštitúcií** na úrovni regiónu a posilňovanie väzieb medzi nimi. Ide predovšetkým o nasledovné inštitúcie:

- všetky typy škôl a školských zariadení v regióne,
- ustanovizne pôsobiace v oblasti ďalšieho vzdelávania,
- okresy a obce, úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- zamestnávateľa, profesijné združenia, asociácie a komory.

Za priekopníka v naplňaní tohto strategického cieľa možno považovať vznik združenia Automobilový klaster – Západné Slovensko (ako prvý na Slovensku), ktorého očakávaným cieľom má byť vytvorenie klastra automobilových firiem ako prístupového združenia MSP k špecifickým službám. Jeho nasledovníkmi bolo združenie právnických osôb – Elektrotechnický klaster – Západné Slovensko (TTSK a mesto Galanta) a Regionálne inovačné centrum EAE Trnava (TTSK, mesto Trnava a STU Bratislava). V prípravnej fáze je založenie združenia Klaster cestovný ruch Západné Slovensko.

Trnavský samosprávny kraj má eminentný záujem o spoluprácu aj na úrovni zahraničnej. Potvrdzujú to aj nasledovné dokumenty:

- **Dohoda o spolupráci medzi Autonómnou pokrajinou Vojvodina (Republika Srbsko, Srbsko a Čierna Hora) a Trnavským samosprávnym krajom (Slovenská republika) – kópia podpísanej dohody 19.4.2004 v Trnave**
- **Memorandum medzi Trnavským samosprávnym krajom a Zadarskou župou - originál podpísaného memoranda 17.3.2008**
- **Memorandum o spolupráci medzi Akimátom Východo-kazachstanskej oblasti a Trnavským samosprávnym krajom /slovenská a ruská verzia/originál podpísaného memoranda 27.2.2008 v Trnave/**
- **Memorandum o partnerstve a vzájomnej spolupráci medzi Spolkovou krajinou Burgenland, Rakúska republika a Trnavským samosprávnym krajom, Slovenská republika**
- **Dohoda medzi Autonómnym regiónom Friuli Venezia Giulia, Talianska republika a Trnavskou župou, Slovenská republika o spolupráci v hospodársko-obchodnej, vedecko-technickej a kultúrnej oblasti /talianska a slovenská verzia/**
- **Dohoda o partnerstve a vzájomnej spolupráci ktorú uzatvorili Trnavský samosprávny kraj na strane jednej a Župná samospráva Győr – Moson – Sopron originál podpísanej dohody 5.11.2007 v Budapešti**
- **Memorandum o partnerstve a vzájomnej spolupráci medzi Trnavským samosprávnym krajom, Slovenská republika a provinciou Udine, Talianska republika**

- **Memorandum o partnerstve a vzájomnej spolupráci medzi Trnavským samosprávnym krajom, Slovenská republika a provinciou Pordenone, Talianska republika /slovenská a talianska verzia/ podpísané memorandum 9.11.2007 v Pordenone**

Z pohľadu potrieb zabezpečenia kvalifikovaných ľudských zdrojov v dostatočnom počte je nevyhnutným trvale zvyšovať záujem mladých ľudí pracovať vo výskume a vývoji. Pokiaľ je cieľom SR byť rovnocenným členom EÚ, musí posilniť a zefektívniť svoj vedecko-technický potenciál. Základné prínosy, ktoré implementácia podpory spoločnosti založenej na vedomostiach prinesie spoločnosti, je možné zhrnúť nasledovne:

- skvalitnenie výstupov vzdelávacieho systému a systému prípravy na zamestnanie v SR,
- poskytovať vzdelávanie technického charakteru i v mimoškolských aktivitách,
- stimulovanie najschopnejších študentov stredných škôl a ich udržanie na domácom trhu práce,
- posun hraníc poznania, zvýšenie kultúrnosti a posilnenie postavenia SR v EÚ a vo svete,
- vytvorenie nových pracovných miest v oblasti výskumu a vývoja a následne aj v iných oblastiach hospodárstva,
- efektívnejšie vynakladanie finančných prostriedkov z verejných zdrojov,
- zvýšenie toku finančných prostriedkov do SR z rozpočtu EÚ.

2 Inovačné prístupy vo výchove

Hlavným cieľom Trnavského samosprávneho kraja v oblasti vzdelávania je premeniť tradičnú školu na modernú globálnu školu tretieho tisícročia. Za nástroj a motor tejto premeny sa považuje internet, no zďaleka nielen internet ako taký, ale všetko, čo s jeho efektívnym využitím na škole súvisí. Rozvoj informatiky pozitívne vplýva na vznik a dynamický rozvoj ďalších priemyselných odvetví, odvodených od využívania počítačov a informácií. Ten, kto informácie dokáže rýchlo a lacno získať, má nespochybniteľné výhody v porovnaní s pomalšími a menej schopnými účastníkmi trhu. Aj keď tieto zámery riešia problémy budúcnosti, že pomôže vyriešiť aj niektoré problémy súčasnosti, napríklad problémy v zdravotníctve, v organizovaní štátnej správy, vo finančníctve, v školstve a podobne.

Vychádzajúc zo strategických materiálov TTSK priority v oblasti stredoškolského vzdelávania plne korešpondujú s prioritami Lisabonskej stratégie pre Slovensko. Ich zabezpečenie je nevyhnutné k rozvoju znalostnej ekonomiky na úrovni kraja a jeho schopnosti konkurovať. V intenciách **špecifickej priority 3.1. Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť a operačnej priority 3.1.1. premena tradičnej školy na modernú** z Národného strategického referenčného rámca 2007 – 2013 nového programovacieho obdobia sa vytvára prvý predpoklad pre zvýšenie úrovne absorpcie finančných prostriedkov poskytovaných zo štrukturálneho fondu EÚ v oblasti ľudských zdrojov v rámci Trnavského samosprávneho kraja.

Vzdelávací a výchovný systém musí mať schopnosť pružne reagovať na zmeny požiadaviek reálnej potreby trhu práce v modernej ekonomike. Aj to bolo jedným z dôvodov

procesu Optimalizácie sústavy študijných a učebných odborov a siete stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK schválenej Zastupiteľstvom TTSK. Jej cieľom je postupná úprava vzdelávacej sústavy tak, aby zodpovedala súčasným i perspektívnym potrebám a možnostiam TTSK, aby vytvárala predpoklady pre ďalšiu postupnú optimalizáciu siete stredných škôl koncentráciou odborného vzdelávania a prípravy do dostatočne zabezpečených a vybavených vzdelávacích stredísk (pilotné školy, regionálne vzdelávacie centrá), pri efektívnom využití priestorových, technických a personálnych kapacít.

V Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja sú zadané priority a opatrenia, cieľom ktorých je poskytnúť pomoc, podporu a zlepšiť podmienky pre rozvoj výskumu, vedy, inovácií, vzdelávania, a to nielen na území kraja, ale podporovať aj vzájomné aktivity medzi subjektmi v rámci krajov SR a tiež cezhraničnú a medzinárodnú spoluprácu.

Uvedené opatrenia deklarujú podporu spolupráce sociálno-ekonomických subjektov v oblasti výskumu, vývoja, vedy, inovácií, vzdelávania, využívaníu IKT atď. s cieľom zabezpečiť naplnenie **Strategickej vízie kraja:**

„Konkurencieschopný a všestranne rozvinutý región schopný efektívne využívať všetky zdroje pri zachovaní prírodných, kultúrnych a historických hodnôt, pamiatok regiónu a životného prostredia. Mobilizácia vnútorných zdrojov regiónu a získanie mimoregionálnych zdrojov nevyhnutných pre financovanie rozvojových zámerov.“

Trnavský samosprávny kraj za účelom zabezpečenia podmienok rozvoja a využívania vedy a techniky v súlade s Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 766 sleduje nasledujúce úlohy v oblastiach:

- spolupráca s MŠ SR, Komisiou pre vedomostnú spoločnosť a Radou vlády SR pre vedu a techniku vo vertikálnej rovine a v horizontálnej rovine spolupráca s vysokými školami, so zástupcami hospodárskej sféry a inštitúciami výskumu a vývoja v Trnavskom kraji
- podpora spolupráce s Mestom Trnava a Materiálovotechnologickou fakultou Slovenskou technickou univerzitou so sídlom v Trnave na základe Memoranda o porozumení pri budovaní „Regionálneho inovačného centra Trnava“ – centra excelencie so zameraním na automobilový, elektrotechnický a energetický priemysel
- zvyšovanie záujmu mladých ľudí o vedu, výskum a inovácie podporou rozvojových zámerov škôl pri zavádzaní inovovaných, nových a experimentálne overovaných učebných a študijných odborov
- podpora „otvorených škôl“ verejnosti vytváraním vzdelávacích centier v rámci formálneho a neformálneho vzdelávania
- sledovanie synergického efektu viacdrojovej podpory (štát, rozpočet, podnikateľské zdroje, štrukturálne fondy, operačný program Vzdelávanie a Výskum a vývoj) a zdroje 7. rámcového programu EÚ pre výskum, technický rozvoj a demonštrácie
- spolupráca s organizáciami zameranými na vedu, techniku, inovácie v poľnohospodárstve pri ekologických programoch zachovania genofondov, spracovania biomasy, pestovania energetických plodín, napr. VÚRV Piešťany, EKOTREND, ALTERNA.
- spolupráca v oblasti odborného vzdelávania študentov pri aplikácii projektov s firmami zameranými na rozvoj nových technológií (Microsoft Slovakia, Cisco Network Academy Slovakia, ZZES – projekt využitia slnečných kolektorov)

- podpora vedy a techniky zo strany škôl a školských zariadení v rámci možností výchovno-vzdelávacieho procesu vo vzťahu k rozvíjaniu záujmovej činnosti žiakov formou organizovania súťaží s technickým zameraním
- podpora medzinárodnej spolupráce stredných škôl, ktorá sa zakladá na porovnávaní výsledkov vedy a výskumu v rôznych podmienkach a aktivity rozvíjajúce udržateľný rozvoj všetkých špecifikácií skupín odborov vedy a techniky, napr. s talianskymi partnermi Kollant SpA, Vigonovo a Ortofruticoltura Veneto, Treviso a v medzinárodnom združení Europea
- zvyšovanie porozumenia svetu vedy a techniky organizovaním akcií a podujatí v oblasti školstva: Týždeň vedy a techniky v termíne 24. -28. novembra 2008, účasť žiakov stredných škôl na súťažiach, výstavách zameraných na techniku a odborné technické projekty
- informovanie žiakov stredných škôl o možnostiach štúdia na vysokých školách technického zamerania formou besied a informačných materiálov, pokračovať v spolupráci s vysokými školami, odbornými inštitúciami a výskumnými ústavmi,
- podiel sa na tvorbe a realizácii vedeckých konferencií zameraných na prírodné vedy, príprava odborných prednášok pre pedagógov a žiakov stredných škôl
- oboznamovať žiakov s ochranou a reprodukciou biologických zdrojov, s elimináciou potenciálne škodlivých a doteraz nepreskúmaných vplyvov na životné prostredie.

Presadzovanie dobrých myšlienok a nápadov, vzdávanie úcty múdrosti, vede a technike, vedeckým objavom a v konečnom dôsledku získaniu záujmu mladých ľudí o vedu a vedeckú kariéru je dobrým základom pre budovanie vedomostnej spoločnosti na Slovensku. Prekonanie bariéry medzi vedou, technikou a spoločnosťou a porozumenie vedeckým a výskumným informáciám, ako aj komunikačným potrebám verejnosti je horizontálnou témou v oblasti vedy a techniky, a preto je dlhodobým strategickým cieľom Trnavského samosprávneho kraja.

Príklady spolupráce stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK s vysokými školami

- Prax študentov vysokých škôl, budúcich pedagógov na stredných školách spolupráca v oblasti ročníkových prác, diplomových prác
- Cvičné pracoviská pre študentov vysokých škôl (Pedagogická fakulta Trnava, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre), spolupráca v oblasti diplomových prác (SOŠ Rakovica)
- Tvorba a realizácia vedeckých konferencií zameraných na prírodné vedy.
- Účasť pedagogických zamestnancov škôl na vedeckých konferenciách , publikovanie v zborníkoch (OA Hlohovec)
- Odborné prednášky pre pedagógov a žiakov školy v oblasti inovačných technológií. (SPŠ stavebná Trnava)
- Oblasť zvarovania a zvaračských technológií

Príklady spolupráce stredných škôl s organizáciami zameranými na vedu, techniku, inovácie

Stredná odborná škola poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Trnava - spolupráca s Talianskom

- **Kollant SpA, Vigonovo** – overovanie účinnosti preparátov používaných v poľnohospodárstve v komunálnej oblasti
- **Ortofrutticoltura Veneto, Treviso** - overovanie pestovania talianskych zimných kultivarov cesnaku kuchynského v klimatických podmienkach Trnavského regiónu
- **Univerzita veterinárneho lekárstva v Košiciach** - vyhodnocovanie metabolických testov vysokoprodukčných dojníc cestou vypracovania komplexných odborných prác žiakov
- **Vydavateľstvo Príroda,s.r.o** -učitelia odborných predmetov sú autormi, spoluautormi a recenzentmi pre vydávanie nových učebníc pre stredné poľnohospodárske školy

Stredná odborná škola záhradnícka Piešťany

- **UKSUP Bratislava** – odrodová skúšobňa Veľké Ripňany
- **VURV Piešťany**- Genobanka - odborný program zachovanie genofondov v botanickej záhrade
- **EKOTREND** - ekologické pestovanie, produkcia biopotravín- prednášky, semináre, ukážky pestovania -zameranie školy liečive rastliny bioprodukcia
- **ALTERNA** – spolupráca pri tvorbe environmentálnych projektov so zameraním
- na spracovanie biomasy, pestovanie energetických plodín
- Škola spolupracuje s organizáciami z poľnohospodárskeho a záhradníckeho sektora
- s cieľom sledovať nové metódy a postupy v praxi

Stredná odborná škola energetická Trnava

- **Microsoft Slovakia** spolupráca v oblasti odborného vzdelávania študentov – projekty Helpdesk a Classserver
- **Cisco Network Academy Slovakia** -odborná príprava študentov celého regiónu zameraní na sieťové technológie
- **Spoločnosť ELFA Košice** – príprava kurzov pre správcov počítačových učební
- **GovCo, ZZES** projekt využitia slnečných kolektorov

Stredná odborná škola technická Hlohovec

- **Výskumný ústav zväračský Bratislava** – doškolenie zväračov
- **Cech zväračských odborníkov Trnava** – doškolenie zväračov
- **Bekaert Hlohovec a.s.** – doškolenie zamestnancov v oblasti technických inovácií v elektronike

- **Faurécia Hlohovec** – oblasť výroby a spracovania plastov, pomoc pri realizácii výroby a manipulácie s plastovými výrobkami (prístrojové dosky, výplne dverí)
- **Dimensy s.r.o. Bratislava** – oblasť realizácie a inovácie nových technológií pri recyklácii odpadov z plastov a ich využití v praxi.

Gymnázium Sered'

- **Hvezdáreň Hlohovec, Hurbanovo** – príprava študentov na astronomické súťaže

Stredná odborná škola technická Galanta

- **Výskumný ústav zvaračský Bratislava** – lektorská činnosť, rekvalifikácie

Stredná odborná škola rozvoja vidieka škola s VJM Dunajská Streda

- **Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava** - podpora žiakov a pomoc pri realizácii prác SOČ, odborné prednášky

Gymnázium Hlohovec

- **Zentiva Hlohovec** - pomoc pri realizácii prác SOČ, odborné prednášky
- **Atómová elektrárň Jaslovské Bohunice** - pomoc pri realizácii prác SOČ, odborné prednášky

Gymnázium Skalica

- **Iuventa Bratislava** – letná škola chemikov

3 Cezhraničná a medziregionálna spolupráca v oblasti kultúry

Trnavský samosprávny kraj je zriaďovateľom 18 kultúrnych zariadení – 6 múzeí, 2 galérií, 4 knižníc, 5 osvetových stredísk a divadla. Ako zriaďovateľ zabezpečuje riadenie týchto organizácií, ich financovanie prostredníctvom príspevku a kontrolu ich použitia.

Vzhľadom k tomu, že sme jediným krajom, ktorý susedí zároveň s tromi susednými štátmi, toto geografické umiestnenie kraja predurčuje všetky organizácie kultúry, ktoré v ňom pôsobia, vyvíjať aktivity v rámci cezhraničnej spolupráce – predovšetkým s Českou republikou, Rakúskom a Maďarskou republikou.

Cezhraničná spolupráca má hlboké korene v minulosti. Spoločné aktivity našich organizácií s Českou republikou majú začiatky z obdobia existencie spoločného štátu – Česko-slovenskej republiky, ich početnosti napomáhala a i v súčasnosti napomáha jazyková príbuznosť.

Napriek jazykovým rozdielom sa rozvíja aj spolupráca s Maďarskou republikou – s partnerskou župou Győr – Moson – Sopron a Rakúskom, najmä s pohraničným Burgenlandom.

Od roku 2002, od vzniku Trnavského samosprávneho kraja, cezhraničná a medziregionálna spolupráca získala nový rozmer, koncepčnú a systematickú podobu, ktorá sa v praktickej podobe formalizuje prostredníctvom podpisovania medzinárodných a medziregionálnych zmlúv na úrovni najvyšších predstaviteľov regiónov Európy.

Do najbližšej budúcnosti plánujeme rozvíjať cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu prostredníctvom organizácií kultúry v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK – teda prostredníctvom múzeí, galérií, knižníc, divadla, ale aj osvetových stredísk.

V oblasti múzejnej činnosti je spolupráca jednoduchá, pretože predmetom spoločných aktivít sú zvyčajne zbierkové predmety. Múzeá Trnavského samosprávneho kraja pripravujú spoločné prezentačné výstavy /v roku 2009 pripravujeme výstavu krojov Trnavského kraja v rakúskom mestečku Hohenau an der March v Rakúsku/, medzinárodné súťažné výstavy /Vlastivedné múzeum v Hlohovci s partnermi z Európy – Ex Libris/, recipročné výmeny výstav /Vlastivedné múzeum v Galante a Žitnoostrovne múzeum v Dunajskej Strede s Múzeom v Györi, Západoslovenské múzeum v Trnave s rakúskymi partnermi, Balneologické múzeum v Piešťanoch s partnerským múzeom v Meinzi/, archeologické výskumy /Záhorské múzeum v Skalici s múzeom v Břeclavi/, historické výskumy /Vlastivedné múzeum v Hlohovci s Múzeom Grada Iloka a Maticou slovenskou v Iloku, a spoločné spracovanie zbierkových fondov / Západoslovenské múzeum v Trnave s Národným ústavom lidové kultúry v Strážnici/. Ďalšou formou spolupráce je spoločná ochrana zbierkových predmetov v múzejných inštitúciách /Balneologické múzeum v Piešťanoch, Vlastivedné múzeum v Galante/. Veľmi obľúbenou a prínosnou formou sú výmenné študijné pobyty odborných pracovníkov múzeí /Západoslovenské múzeum v Trnave, Vlastivedné múzeum v Galante, Balneologické múzeum v Piešťanoch, Záhorské múzeum v Skalici/ a spolupráca v špecifických múzejných odboroch /napr. Vlastivedné múzeum v Hlohovci v oblasti dendrológie s partnermi v Rakúsku/.

V oblasti galerijnej spolupráce sa v minulosti osvedčilo organizovanie plenérov, takže v tejto forme spolupráce chceme pokračovať i naďalej /Záhorská galéria v Senici s rakúskymi partnermi/. Osvedčenou formou spolupráce je aj vzájomná výmena výstav /Galéria J. Koniarka v Trnave s Mestskou galériou v Györi, s viedenskou galériou Hansa Knolla/. Významným projektom cezhraničnej spolupráce do budúcnosti je príprava prepojenia dvoch medzinárodných súťaží Triennale plagátu Trnava a Bienále grafického dizajnu Brno.

V oblasti knižničnej práce sa cezhraničné aktivity realizujú najmä v oblasti organizovania spoločných podujatí špeciálne zameraných na podporu čítania detí a mládeže /Noc s Andersenom - Knižnica J. Fándlyho, Galantská knižnica, Žitnoostrovne knižnica v Dunajskej Strede s partnermi z európskych krajín/, organizovanie spoločných odborných konferencií a seminárov určených na výmenu skúseností a vzdelávanie knihovníkov /Knižnica J. Fándlyho v Trnave, Záhorská knižnica v Senici, Galantská knižnica, Žitnoostrovne knižnica a knižnica v Hodoníne, vo Viedni a v Györi/ a príprava spoločných publikácií /Kalendár osobností regiónu – Knižnica J. Fándlyho v Trnave s partnermi v Juhomoravskom kraji/.

V oblasti osvetovej činnosti je cezhraničná a medziregionálna spolupráca orientovaná na prezentáciu národnej kultúry, na upevňovanie vlastenectva a národného povedomia, na prezentovanie inonárodných kultúr a tým odstraňovanie xenofóbnych a rasových predsudkov.

V najbližšom období plánujeme pokračovať v začatej tradícii organizovania medzinárodného folklórneho dňa v Jaslovských Bohuniciach, kde sa každoročne predstavujú folklórne súbory zo Slovenska, okolitých krajín a Slovákov z Dolnej Zeme.

V oblasti moderného tanca plánujeme pokračovať v medzinárodnej prehliadke tanečných súborov / Festival Pop star dance Madunice/.

Tradičnou aktivitou v oblasti cezhraničnej a medziregionálnej spolupráce je organizovanie spoločných výstav amatérskych umelcov z rôznych žánrov záujmovo-umeleckej činnosti /Galantské osvetové stredisko s partnermi v Györi, Žitnoostrovské osvetové stredisko

v Dunajskej Strede s partnermi s partnermi v župe Győr – Moson – Sopron/. Výstupom spoločných výstav je aj ich prezentácia v zahraničí / Trnavské osvetové stredisko - Slovenský inštitút v Prahe, Česká republika/.

V oblasti divadelnej činnosti sa rozvíja úspešná medzinárodná spolupráca Divadla J. Palárika v Trnave s činohrou Národného divadla v Brne a divadlom Husa na provázku z Brna a taktiež medziregionálna spolupráca s Divadlom A. Bagara v Nitre a J. G. Tajovského vo Zvolene.

Aj v budúcnosti plánujeme pokračovať v spolupráci na organizovaní festivalu Gavranfest, kde sa prezentujú divadelné súbory z celej Európy. Medzi úspešné projekty divadla patria Dni absurdného divadla, ktoré v budúcnosti plánujeme rozšíriť o účasť českých partnerov.

4 Sociálne služby v podmienkach TTSK v rámci medzinárodnej spolupráce

V zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK je 20 zariadení sociálnych služieb, ktoré v rámci integrácie svojich klientov do spoločnosti realizujú rôzne aktivity, zapájajú sa do projektov a snažia sa spolupracovať v prospech klientov na miestnej, regionálnej i medzinárodnej úrovni.

V rámci medziregionálnych a cezhraničných partnerstiev spolupracujú tieto zariadenia sociálnych služieb:

Domov sociálnych služieb Borský S. Jur:

- medziregionálna spolupráca umožňuje získať odbornú prax a konzultácie poslucháčom študujúcim sociálnu prácu nielen z trnavského, ale aj bratislavského regiónu
- cezhraničná spolupráca - v nasledujúcom roku plánujú osloviť zariadenia DSS v južných Čechách za účelom výmeny skúseností a dohodnutia ďalšej spolupráce

Domov sociálnych služieb Lehnice

- cezhraničná spolupráca:

1. Česká republika – Domov Vetrný mlýn Skalička
 2. Maďarská republika – Dr. Piróth Endre Mentálhigiénés Otthon Táplánypusztá
- Spolupráca pri kultúrnych podujatiach

Domov sociálnych služieb Zavar

- cezhraničná spolupráca:

1. Poľsko
 - Krakov – Dom pomocy społecznej - spolupráca v kultúrnej oblasti
2. Česká republika
 - Těchobuz – Ústav sociální péče pro mentálně postižené - spolupráca pri kultúrnych podujatiach
 - - „Sejdeme se na Markéte“ a „Farebný podzim“ – Těchobuz

- spolupráca s Františkom Nedvědom, ktorý sa zúčastňuje Country hodov usporiadaných v DSS Zavar
- spolupráca s doc. MUDr. ThLic. Jaroslavom Max Kašparom, PhD. – pri príležitosti svätej omše pri jaskyni Lurdskej Panny Márie konanej každoročne v DSS Zavar

Domov sociálnych služieb Senica

- cezhraničná spolupráca:
Česká republika
- spolupráca pri voľnočasových aktivitách s Domovom seniorov Brěclav

Domov sociálnych služieb Medved'ov

- medziregionálna spolupráca
Organizácia spoločných aktivít ako fašiangy, športové dni a rekreačné pobyty s DSS Modra Harmónia z bratislavského regiónu
- cezhraničná spolupráca
Maďarsko
- župy Győr – Moson – Sopron – sociálne zariadenia pre mentálne postihnutých – spolupráca v oblasti kultúry a športu

Domov sociálnych služieb Okoč

- cezhraničná spolupráca
1. Maďarská republika
 - Dr. Piróth Endre Mentálhigiénés Otthon
Győr-Moson-Sopron Megyei Módszertani Központ
Táplánypusza
(Domov sociálnych služieb Dr. Endre Pirótha Táplánypusza
Zároveň Metodické centrum Győr-Moson-Sopronskej Župy)
Spolupracujeme v rámci športových (futbal, ľahká atletika, stolný tenis, cyklistika) aj kultúrnych aktivít
 - Fővárosi Önkormányzat Értelmi Fogyatékosok Otthona Zsira
(Domov mentálne postihnutých Zsira, domov je situovaný na maďarsko-rakúskej hranici, zriaďovateľom je samospráva hlavného mesta Budapešť)
Spolupracujeme v rámci športových (futbal, stolný tenis,) aj kultúrnych aktivít napr. Regionálny kultúrny festival, súťaž v tvorbe sôch z piesku)
 - Megyei Módszertani Szociális Intézmény Szakoly
(Domov sociálnych služieb Szakoly, Metodické centrum Župy Szabolcs-Szatmár-Bereg, domov sa nachádza v blízkosti mesta Nyíregyháza, cca 380 km od Okoč)
Spolupráca v rámci športových aktivít (turistika)
 2. Česká republika
 - Ústav sociální péče Lidmaň

Kraj Vysočina

Spolupráca v rámci športových aktivít (futbal, turistika)

3. Poľská republika

- Powiatowy Dom Pomocy Społecznej Skoczow

województwo Śląskie

Spolupráca v rámci športových aktivít (futbal, stolný tenis, ľahká atletika, turistika)

V roku 2009 DSS Okoč plánuje účasť na podujatiach organizovaných uvedenými zariadeniami. Klienti sú tradičnými účastníkmi spolupráce športových súťaží v Poľskej a Českej republike, Zväzu Špeciálnej Olympiády Maďarskej republiky (stolný tenis, ľahká atletika, futbal, cyklistika), ako aj na kultúrnych podujatiach organizovaných Győr-Moson-Sopronskou Župou. Plánujú spoločné zájazdy s týmito zariadeniami v rámci rekreácie klientov.

Domov sociálnych služieb Pastuchov

- cezhraničná spolupráca

Nemecko

- Kinderheim St. Johann Wilhelmsdorf – Zuszdorf- výmena skúseností pri skvalitňovaní služieb klientom

Domov sociálnych služieb Rohov

- medziregionálna spolupráca

DSS Rohov v spolupráci s OZ Promethea pripravuje akcie :

- prezentačné výstavy a benefičné koncerty klientov ZSS senického a skalického okresu, vrátane hosťujúcich ZSS z ostatných regiónov Slovenska,
- Letná škola keramiky pre ZSS z celého Slovenska,
- Letná škola hry na africké bubny pre ZSS z celého Slovenska

- cezhraničná spolupráca

1. recipročné pracovné stretnutia riaditeľov a zamestnancov zo ZSS z Česka, Rakúska, Maďarska a ZSS zo Slovenska
2. príprava a realizácia projektov v rámci európskeho programu Mládež v akcii (YOUTH IN ACTION):
 - multilaterálne výmenné pobyty mládeže so znevýhodnením
 - EDS (Európska dobrovoľnícka služba), kde plánujeme už v blízkej budúcnosti predložiť a zrealizovať projekty v oblasti dlhodobej i krátkodobej EDS ako hosťujúca i ako vysielajúca organizácia, pre mladých dobrovoľníkov a našich handicapovaných klientov

Domov sociálnych služieb Skalica

- medziregionálna spolupráca

Bratislavský región – Domov sociálnych služieb profesora Matulaya - spolupráca pri kultúrnych a športových podujatiach

- cezhraničná spolupráca

Česká republika

- Ústav sociální péče Hodonín – spolupráca pri kultúrnych a športových podujatiach, organizovanie spoločných pobytov

Domov sociálnych služieb Košúty

- cezhraničná spolupráca

1. Poľsko, Česko, Maďarsko

– workshop terapeutických chránených dielní – výmena skúseností v nových metódach pracovnej terapie

2. Maďarsko, Česko, Poľsko, Rakúsko, Bratislavský, Nitriansky a Trenčiansky kraj

– Košútsky hudobný kľúč – medzinárodný hudobný festival

Domov sociálnych služieb Šoporňa-Štrkovec

- cezhraničná spolupráca

1. Maďarsko, Rakúsko, Nemecko a Česká republika a regióny SR

– rybárske preteky pre mentálne postihnutých obyvateľov zo ZSS – „Zlatá rybka“

2. Nemecko, Anglicko

– spolupráca na medzinárodných projektoch ZTPM a účasť na výmenných pobytoch mládeže so špecifickými potrebami

Domov sociálnych služieb Jahodná

- cezhraničná spolupráca

1. Portugalsko, Nemecko, Belgicko, Španielsko, Maďarsko

- spolupráca na medzinárodných projektoch ZTPM a účasť na výmenných pobytoch mládeže so špecifickými potrebami

2. Maďarsko

– spolupráca s Domovom pre postihnuté deti v Šoproni a Tatabányi

Domov dôchodcov, Domov sociálnych služieb Holíč

- cezhraničná spolupráca

Česká republika

- spolupráca v rámci vzdelávania pracovníkov v oblasti Bazálnej stimulácie – Zariadenie pre Alzheimerovu chorobu v Písku

Kontakt:

Ing. Dušan Guťan
Trnavský samosprávny kraj
riaditeľ
Starohájska 10
917 01 Trnava
Tel. 033/5933321